

Doesburg pakt ondergeschoven kindje aan

Hanzestad koestert ambitieuze plannen om leefbaarheid nieuwe wijken op hoger plan te krijgen

Doesburg in vogelvlucht

Hanzestad Doesburg telt 11.328 inwoners en circa 702.000 vierkante meter groen. Per Doesburger is 62 vierkante meter (openbaar) groen beschikbaar. In de openbare ruimte staan 5.378 bomen; dat is exclusief de bomen op het terrein van Staatsbosbeheer. Voor het onderhoud van het openbaar groen heeft de Hanzestad 1.145.000 euro in kas. Het beheer van riool, wegen en aanverwante

infrastructuur is daarbij niet inbegrepen; daar is een aparte begroting voor. Doesburg besteedt veel werkzaamheden aan groenvoorzieningen uit. Toch handhaaft de stad een kleine eigen servicedienst voor het beheer van de openbare ruimte, waaronder groen, bestrating, riool en afvalreiniging. De dienst bestaat uit een opzichter en twee groenmedewerkers. Zij onderhouden de plantsoenen in de binnenstad (beeldkwaliteit

A) en de algemene begraafplaats (beeldkwaliteit B). Het bomenbeheer wordt uitgevoerd door een aannemer via een raambestek. Het groenbeheer in de omliggende wijken, waaronder vegen en onkruidbeheersing, wordt uitgevoerd door een commerciële samenwerkingspartner, die daarbij ook werkplekken verschaft voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

6 min. leestijd

Wie Doesburg heeft bezocht, herinnert zich ongetwijfeld het historische centrum van de Gelderse Hanzestad. De binnenstad is een toeristische trekpleister en oogt om door een ringetje te halen. Ook het openbaar groen draagt daaraan bij. Dat wordt in het centrum op beeldkwaliteit A onderhouden. Heel anders is het gesteld met de wijk Beinum, het 'overige Doesburg', zoals wethouder Birgit van Veldhuizen (Stadspartij Doesburg) de wijk aanduidt. Beinum heeft decennialang aan de laatste mem gehangen, maar daar komt volgend jaar een eind aan, als het aan de wethouder ligt. Auteur:

Auteur: Paul van der Sneppen

'Doesburg is een binnenstad met een paar wijken eromheen. "De andere helft van Doesburg", dat is de wijk Beinum eigenlijk. De wijk is ooit gebouwd en daarna is er nooit meer iets vernieuwends aan gedaan', vertelt Van Veldhuizen. Doesburg is een kleine zelfstandige gemeente. 'Geld is er wel. We doen het helemaal niet zo slecht als gemeente. Doesburg hangt bovendien erg aan haar zelfstandigheid en zoals we er nu voor staan, is er ook geen reden om daar aan te tornen.'

Draagkracht

Financiële draagkracht is dus niet het probleem. Dan rijst toch de vraag waarom Doesburg de wijk Beinum zo lang links heeft laten liggen. Voor een belangrijk deel is dat volgens Van Veldhuizen te wijten aan de beperkte ambtelijke draagkracht van de kleine gemeente en de onvermijdelijke prioritering die daaruit voortvloeit. 'We kunnen met ons ambtelijke apparaat hooguit één of twee grote projecten per jaar aan. Het zal niet verbazen dat de binnenstad, als toeristische trekpleister en economische motor, dan steeds de hoogste prioriteit krijgt.'

Maar nu gaat het dan toch gebeuren: Beinum gaat op de schop. Er ligt een ambitieus plan met een begroting van 1,3 miljoen euro. Dat is de prijs die de stad betaalt voor het jarenlang

achterstellen van de wijk ten opzichte van de historische binnenstad. Als het aan Van Veldhuizen ligt, herhaalt die geschiedenis zich niet meer. 'Normaliter maak je een plan voor het groen met een begroting die is geënt op een vervangingstermijn. Zo'n cyclus hebben we in Doesburg eigenlijk nooit goed opgezet. Er is dus nooit gespaard voor de vervanging van het groen in Beinum. Dat moet in de toekomst anders.'

Creativiteit

Voor we op de fiets stappen, buigt de wethouder zich over de 'Visiekaart Naar Buiten in Beinum'. Uit de legenda wordt meteen duidelijk dat de makers hun creativiteit de vrije loop hebben gelaten. Aan alles is gedacht: heggen, water, boomhutten, ruimte voor de boerderij, véél speelruimte, adoptiegroen, ruimte voor honden en bijenlinten.

'Maar bovenal willen we in dit plan veel aandacht schenken aan bomen. We zijn in Beinum veel bomen kwijtgeraakt aan essentaksterfte en kastanjebloedingsziekte. Ook zijn er in het verleden bomen gekapt, simpelweg omdat ze in de weg stonden. Aan herplaatsen zijn we eigenlijk nooit toegekomen. Beinum krijgt dus veel nieuwe bomen', zo licht Van Veldhuizen het plan toe.

Bomenbeleid

Het nieuwe bomenbeleid is simpel en duidelijk: kappen betekent ook vervangen. Verder wordt er nadrukkelijk gestuurd op biodiversiteit.

OP DE FIETS

Bomen moeten zoveel mogelijk bijdragen aan het in stand houden en bevorderen van een rijke flora en fauna in de gemeente. Ecologisch beheer staat in Doesburg echter nog in de kinderschoenen. 'We houden in ons maaibeeld wel rekening met biodiversiteit. We hebben dat thema dus zeker wel op het net-

'De stad groen houden is soms echt een uitdaging'

vlies. Maar echt ecologisch beheren, dat is nog toekomstmuziek, een ambitie.'

Monumentaal groen

Ook tijdens de fietstocht die de wethouder heeft voorbereid, wordt stilgestaan bij bomen. Nog onder de rook van het stadhuis in de binnenstad stapt ze af bij twee parels uit het Doesburgse bomenareaal. De twee treurbeuken aan de Koepoortstraat zijn in 2016 door de Bomenstichting opgenomen in het Landelijk Register van Monumentale Bomen. Volgens de stichting zijn de bomen omstreeks 1860 geplant. Zelfs in de algoritmen van zoekmachine Google scoren de bomen hoog, weet de wethouder te vertellen. 'Als je in Google afbeel-

De binnenstad van Doesburg wordt op beeldkwaliteit A onderhouden.

's Zomers wil de vijver in Beinum nogal eens droogvallen en voor stankoverlast zorgen.

De supermarkt wil uitbreiden, maar daarvoor zijn meer parkeerplaatsen voor nodig.

dingen zoekt van treurbeuken, komen deze twee steevast hoog in de zoekresultaten tevoorschijn.' De monumentale bomen zijn van de gemeente. Die neemt het onderhoud dan ook voor haar rekening. 'Maar je ziet hier meteen dat we daarbij niet helemaal ons eigen plan kunnen trekken. Beide bomen staan namelijk dicht tegen een monumentaal pand aan. Daardoor moeten we altijd in nauw overleg met de eigenaar bepalen wat er moet gebeuren. Het pand is net van eigenaar verwisseld, maar gelukkig ziet de nieuwe bewoner ook de waarde in van dit monumentale groen.'

Filmdecor

De tweede halte op onze rondgang is de algemene begraafplaats aan de Meipoortwal. Ooit diende de monumentale begraafplaats als decor voor scènes uit de speelfilm 'Knielen op een bed violen', naar het gelijknamige boek van Jan Siebelink.

De algemene begraafplaats wordt op beeldkwaliteit A onderhouden door de drie man sterke eigen groendienst die de stad Doesburg nog rijk is. Dat is niet helemaal vanzelfsprekend, want het meeste werk in Doesburg is de laatste jaren gefaseerd overgedragen aan aannemers. 'Dat is vooral uit kostenafwegingen gebeurd. Toch willen we per se ook een eigen groendienst houden. Dat heeft nadrukkelijk te maken met plekken als deze, die we op een hoge beeldkwaliteit willen houden. Om dat goed te kunnen doen, moeten we kennis en ervaringsexpertise in huis houden. Het past bovendien bij de Doesburgse aard. We willen zelfstandig zijn. We hebben een eigen zwembad, een eigen afvalafscheidingsstation en ook een eigen groendienst. Dat hoort er gewoon bij als onafhankelijke stad.'

Woekerplaag

De tocht voert verder over de Oranjesingel, richting het nieuwe Doesburg, de buitenwijken.

Sporen van een industrieel verleden op de IJsselkade

Op de Halvemaanweg stapt de wethouder af bij een braakliggend terrein en wijst op een duizendknooplocatie. 'Zoals je ziet, zijn we niet verschoond gebleven van deze woekerplaag. Toch is het lastig om de bestrijding hier adequaat aan te pakken. Er moet een doorwrocht plan van aanpak komen. We hebben hier namelijk te maken met verschillende stakeholders en een oude legerbunker die nu dient als onderkomen voor vleermuizen. We kunnen niet zomaar alles gaan afgraven.' Beinum is precies zoals Van Veldhuizen de wijk schetste: ruim opgezet, maar veel groen heeft er allengs plaatsgemaakt voor parkeerplaatsen. Veel bewoners hebben zelfs hun voortuin geofferd aan de heilige koe. 'Doesburg heeft geen treinstation. Daardoor hebben veel mensen een auto nodig. Dat wringt met de ambitie om de stad groen te maken en vooral ook groen te houden.'

Volksgezondheid

Dat laatste maakt Beinum tot een wijk die niet

echt uitnodigt tot buiten leven. En dat is een probleem dat juist in een stad met een lage sociaaleconomische score (SES) noopt tot interventie, vindt Van Veldhuizen. 'We weten dat spelen, sporten en sociale contacten in de buitenruimte veel bijdragen aan het mitigeren van sociale problemen die aan zo'n lage SES kleven. Denk aan eenzaamheid, alcoholmisbruik en overgewicht. De bewoners van Beinum moeten dus weer naar buiten. Het moet een aantrekkelijke wijk worden om in te wonen en te leven, een wijk met een uitnodigende buitenruimte die bijdraagt aan de algehele volksgezondheid.' Op één plek in de wijk treffen we nog een groene oase aan. We stappen af bij een fruitboomgaard. De boomgaard wordt onderhouden door vrijwilligers uit de buurt. 'Elke dinsdag komen hier buurtbewoners werken. Het is niet alleen een sociaal project; er worden hier ook oude rassen in stand gehouden. Het valfruit dat onder de bomen ligt, mag iedereen meenemen.'

‘Ecologisch beheer is voor mij een mooie ambitie’

Waterbeheer

Verderop in de wijk ligt een grote vijver. Nu oogt die nog mooi, maar 's zomers wil de vijver nog weleens droogvallen. 'Dat gaat stinken en geeft dan veel overlast. In het nieuwe plan willen we daarom het waterbeheer in de wijk heel anders aanpakken. Meer kleine vijvers en alle open water met elkaar verbinden middels wadi's. Deze vijver wordt dus kleiner, als het aan mij ligt.' Maar dit is ook een van de plekken in Doesburg waar auto's fel concurreren met het openbaar groen. Er gaan namelijk ook stemmen op om de vijver helemaal weg te halen en

plaats te laten maken voor parkeerplaatsen. De aangrenzende supermarkt wil graag uitbreiden en ook daarvoor zijn meer parkeerplaatsen nodig. 'Hier wringt het dus. Daar is het laatste woord nog niet over gesproken.'

Dissonant

De fietstocht voert langs de IJsselkade terug naar de oude stad. De IJsselkade, die nog sporen draagt van een industrieel verleden, was ooit een nogal versteende omgeving. De bewoners van de appartementen langs de kade genieten van een schitterend uitzicht op de

IJssel, maar de stenige kade vonden ze een dissonant in dat beeld. Er was behoefte aan meer groen. Die behoefte heeft geleid tot een innige samenwerking tussen buurtbewoners en de gemeente. De groenvakken op de kade zijn uitgebreid en geheel in onderhoud gegeven aan buurtbewoners. Opmerkelijk is dat bewoners daarbij ook een deel van de onderhoudskosten voor hun rekening nemen. 'Dit is een mooi voorbeeld van hoe burgers en gemeente met elkaar kunnen optrekken om iets moois te maken. Als gemeente hadden we dit nooit kunnen maken. Het resultaat is verbluffend, vind ik. Geen vak is hetzelfde. Elk seizoen is er hier iets te zien.' De wethouder is niet de enige die dit kwaliteitsgroen op waarde kan schatten. Terwijl ze haar verhaal doet, stappen recreanten van hun fiets om de groenvakken te bewonderen.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/article/31324/doesburg-pakt-ondergeschoven-kindje-aan